

ODCHYLIĆ SIĘ (21) *vb pf*

się (12), się (9).

o *prawdopodobnie jasne* (tak w od-).

inf odchylić się (8). ◇ *fut* 2 sg odchylisz się (1). ◇ 3 sg odchyli się (1). ◇ *praet* 3 sg m odchylił się (1). n odchyliło się (2). ◇ 2 pl m pers -ście odchylili się (1). ◇ 3 pl m pers odchylili się (2). ◇ *imp* 2 sg odchyl się (4). ◇ *con* 3 sg n by się odchyliło (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów) s.v. *odchylić*.

1. Zmienić położenie oddalając się (20) :

Zwrot: »[od kogo] daleko się odchylić« (1): gdy się podkali [Skanderberg z Tatarzynem] w ciążnym miejscu/ tak iż się jeden od drugiego niemógł daleko odchylić/ godził mu Tatarzyn łztych czynić *BielKron* 242.

Przen (19) :

odchylić się od czego (3): Wiedz że Polka takowym klinem ftoi/ á odchylili fye ona z tego klinu od kąta ktorego/ vpádnie pewnie *OrzRozm* Ev, E3; Niech to do fercá nieprzychodzi żadnemu aby zá dni Mefafzowych/ miało się co od biegu przyrodzonego odchylić *CzechRozm* 114v.

α *Postępować niezgodnie z jakimś wzorem; declinare PolAnt, Vulg* (9) : *CzechEp* 119; Wfzyfscy się odchylili/ fpołu stáli się niepożytecznymi: nie máłz ktoby czynił dobrze *WujNT Rom* 3/12.

odchylić się od czego (6): Od łádów twych miły Pánye nye chcę się odchylić *LubPs* bb4, bb; *BibRadz Ps* 34/15; Od ktorey się [wiary] my namniey odchylić niehcemy/ y owfzem wfzyfcki błędy y fekty temu przeciwne precz odrzucamy *WujJudConf* 73v; *CzechEp* 418; *NiemObr* 11; [Ian nie był chwiejący się iáko trzcina: ktory żadną áni prośbą/ áni groźbą nie dał się bynamniey odchylić od prawdy. *WujPos* 1590 22 (*Linde*)].

Przysłowie: á iabłko [!] się od iabłonicy [!] nic nie odchyliło. *CzechEp* 418.

Zwrot: »daleko się odchylić« (1): Iużeście się tak daleko odchylili/ że jedno vpásć/ á fzyię złomić. Day wam Pánye Boże vpámietanie. *WujJud* 73v.

β *Uniknąć a. zacząć unikać, wystrzegać się [od kogo, czego]* (5) : *BielŻyw* 142; Odchyl się od niego [Declina ab illo] [głupiego]/ ábyś miał pokoy/ á iżbyś nie odnioł żáłości z głupstwá iego. *BibRadz Eccli* 22/16, 2.Reg 10/29.

Zwrot: »odchylić się od złego« (2): Odchylże się od złego á hcycy dobrze czynić/ Bo wyedz iżeć ná dobre to záwždy ma wynidź *LubPs* K2, I2.

γ *Opuścić, oddalić się; declinare PolAnt [od kogo]* (2) : Bo iáko się namniey odniefiez á odchylisz od niego [Pana twójego]/ widzisz iż iuz máią być záflepione oczy twoie *RejPos* 262v; *BudBib* 3.Reg 11/9.

2. Trochę, częściowo się odsunąć, odsłaniając coś zasłoniętego (1) : chcąc iego grzbiet oglądác/ zákryciem go kazał przesćierádem/ ktore iákoś się odchyliło/ iż tak Pan Bog chciał/ zem obaczył iego członku niedošťátek *SkarŻyw* 99.

Synonimy: 1. *oddalić się, oddzielić się, odejść, odłączyć się, odnieść się, odstąpić, odstrzelić się.*

Formacje współrdzenne cf *CHYLIĆ SIĘ*.